

Türk Tabipleri Birliđi

Turkish Medical Association

T.C SAĞLIK BAKANLIĐI
KAMU HASTANELERİ GENEL MÜDÜRLÜĐÜ
Üniversiteler Mh., Dumlupınar Bulvarı
6001. Cadde No:3, 06490 Çankaya/Ankara

1790/2017

30.10.2017

T.C SAĞLIK BAKANLIĐI
KAMU HASTANELERİ GENEL MÜDÜRLÜĐÜ'NE
ANKARA

Türk Tabipleri Birliđi'ne, Türkiye'nin dört bir yanındaki cezaevlerinden mahpuslar tarafından yazılmış, hastanede kelepçeli halde muayene edilme ile ilgili şikayet başvuruları yapılmaktadır. Başvurularda hekimler tarafından kolluk güçlerinin yanında ve kelepçeli olarak muayene edilmek istediklerini ve itiraz etmeleri durumunda hekimler tarafından güvenlik gerekçesiyle kelepçenin ve/veya kolluk gücünün çıkarılmadığını ve çoğu kere muayene olamadan muayene odasından ve hastaneden ayrılmak zorunda kaldıklarını ifade etmektedirler. Başvurucular, sağlık haklarının ihlal edildiğini dile getirerek kelepçeli ve/veya kolluk güçlerinin yanında muayene etmek isteyen hekimler hakkında şikayetçi olmaktadır. Tabip odalarımız tarafından açılan soruşturmalarda da, hekimlerden muayene odalarının güvenli olmadığı ve yetersiz sağlık personeli bulunduğu savunmasını almaktayız.

Hastanın mahremiyetinin korunması hakkı ile hekimin güven içinde çalışma hakkının karşı karşıya getirilmemesi için hukuki düzenlemeler ve mesleki bildireler temel alınmalıdır. Bu hususlar; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası başta olmak üzere temel hak ve özgürlükleri belirleyen uluslararası sözleşmelerde, AIHM kararlarında, İstanbul Protokolü'nde, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da (CGTİHK) ve 2011 tarihli "Üçlü Protokol" olarak anılan ve İçişleri, Adalet ve Sağlık Bakanlıkları arasında imzalanan, "Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol"de yer almaktadır. Yine uygulamada sağlık hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin olarak 01.08.1998 tarih 23420 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Hasta Hakları Yönetmeliđi"nde belirtilen esaslar hasta mahpuslar için de geçerlidir.

İlgili metinlerde bu hususlar řu şekilde yer almaktadır:

"Tutuklu ve hükümlülere sağlık hizmetinin verilmesinde temel kural; tutuklu ve hükümlülerin muayenelerinin de diğer hastalar gibi, kişilik haklarına saygılı, hekimlik sanatını uygulamaya elverişli koşullarda yapılması, hastaların, ırk, dil, din

Türk Tabipleri Birliđi Merkez Konseyi

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalığıl Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara / Türkiye
Tel: (+90 312) 231 31 79 | Faks: (+90 312) 231 19 52 - 53 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | http://www.ttb.org.tr

ve mezhep, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç ile ekonomik ve sosyal durumları ile benzer farklılıkları dikkate alınmaması, her türlü tıbbi müdahalenin hastanın mahremiyetine saygı gösterilmek suretiyle icra edilmesidir.

Muayenenin diğer kişilerin göremeyeceği ve duyamayacağı bir ortamda yapılması, muayene esnasında hekim ve yardımcı sağlık personeli ile muayene edilen kişinin yalnız kalmaları ve muayenenin hekim-hasta ilişkileri çerçevesinde gerçekleştirilmesi esastır. Muayene sırasında kişi üzerinde bulunan kelepçe gibi fiziksel kısıtlayıcıların çıkarılması insan hakları ve hekim-hasta ilişkisi açısından gereklidir. Güvenlik endişesi ile hekimin muayeneyi kolluk görevlisinin gözetiminde yapılmasını istemesi halinde bu durum yazılı olarak gerekçelendirilmelidir. Bu durumda dahi kolluk kuvvetinin hastanın muayenesini görmemesi ve duymaması gereklidir. Mevcut durumlarda uygun olan yaklaşım imkan dahilinde ve gecikmeye neden olmayacak ise hekimin hastasını başka tek başına muayene olabileceği bir hekime etik ilkelere uygun devretmesidir.”

Bakanlığımızın mahpusların muayene ve tedavilerinin yapıldığı yetkiniz altındaki hastanelerde, “Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri İle Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol”de yer alan 38 ve 46. Maddeler uyarınca gerekli önlemlerin alınması, işleyişin sağlanması yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüklere göre hastane yöneticileri, mahpusların tedavi ve muayenelerinin kelepçesiz ve muayene odasında kolluk güçleri olmadan yapılmasını sağlamak ve bu koşulları hazırlamakla sorumludurlar.

2005 yılından bu yana söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesinde aksaklıkların olması üzücüdür. Yaşanan bu olumsuzluklar mahpusların, Anayasa ile güvence altına alınan sağlık hakkı ve hukuki düzenlemelerde yer alan hekime ulaşma hakkının ihlaline yol açmaktadır. Bu durum, hekimlerin ve hekimlik mesleğinin saygınlığına toplum nezdinde zarar verdiği gibi, görev yapmakta olan meslektaşlarımızı da mesleki ve hukuki açıdan zor duruma düşürmektedir.

İnsanlık onurunu ve sağlık hakkını korumak, mesleki değerlerimize saygı göstermek bu konuda sorumluluk üstlenen tüm kurumların görevidir. Bu nedenle Bakanlığınızdan, konuya gereken hassasiyetin gösterilerek mahpusların muayene ortamının, başta İstanbul Protokolü olmak üzere birçok hukuki düzenlemede tanımlandığı gibi, hasta-hekim ilişkisini bozmayacak ve hasta mahremiyetini koruyacak bir mimari yapıya kavuşturulması ve muayeneler sırasında yeterli sayıda hastane içi personelin görevlendirilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasını talep ediyoruz.

Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılarımızı sunarız.

Prof. Dr. M. Raşit Tükel

TTB Merkez Konseyi
Başkanı